

De lading van vuurwapens. Een onderzoek naar de impact van illegale vuurwapens in Nederland (2020)

H. Ferwerda, J. Wolsink, I. van Leiden (Bureau Beke)
Politiekunde 104

Thema: 1.5 Overig fenomeenonderzoek. Subthema: vuurwapens

Doelstelling

Het achterhalen van de impact van het gebruik van illegale vuurwapens op personen, zoals slachtoffers, nabestaanden, professionals en daders en ook op de samenleving, zoals angst onder burgers en invloed op het beleid.

Onderzoeksvraag:

‘Hoe komen illegale vuurwapens op de Nederlandse markt en welke impact hebben illegale vuurwapens op de samenleving?’

Methoden van onderzoek

- Bijeenkomsten en gesprekken
- Deskresearch
- Media-analyse
- Online survey opsporing
- Interviews
- Casestudies

Samenvatting

Bij het onderzoek naar illegale vuurwapens in Nederland worden twee onderzoekslijnen gevolgd. De eerste bestaat uit een meer orthodoxe aanpak waarbij aard en omvang van het bestudeerde fenomeen onder de loep worden genomen. Op basis van verschillende bronnen wordt feitenmateriaal aangedragen dat de urgentie van de problematiek moet aantonen.

Een greep uit het materiaal:

In Nederland zijn grote aantallen vuurwapens aanwezig, vooral afkomstig uit de Balkanlanden en uit landen van de voormalige Sowjet-Unie. Op basis van politiecijfers blijkt dat er zich van januari 2019 tot september 2019 in Nederland 445 schietincidenten hebben voorgedaan waarbij 92 gewonden en 21 doden zijn gevallen. Gemiddeld vinden er twee schietincidenten per dag plaats.

De doorgroei van criminele jeugdgroepen – zoals de ‘Mocro Maffia’ – gaat in veel gevallen gepaard met cocaïnehandel waarbij illegale vuurwapens tot de standaard uitrusting van de criminelen behoren. Voor de straathandel en particulieren zijn vuurwapens via de Russische app Telegram gemakkelijk verkrijgbaar. Jaarlijks komen er naar schatting 300 slachtoffers met schotwonden door een vuurwapen op de Spoedeisende Eerste Hulp van ziekenhuizen terecht. Professionals, zoals politiefunctionarissen, krijgen steeds vaker te maken met daders die beschikken over zware automatische vuurwapens en daar soms ook gebruik van maken. Voor een reguliere politieagent met een dienstwapen is deze vuurkracht te beschouwen als een ongelijke strijd. Op basis van een survey onder teamleiders opsporing in ons land blijkt dat bij 60% van de geïnventariseerde opsporingsonderzoeken een illegaal vuurwapen is gebruikt. Er is een sterke verwevenheid tussen illegale vuurwapens en georganiseerde drugscriminaliteit enerzijds en tussen illegale vuurwapens en terrorisme anderzijds.

Langs de tweede onderzoekslijn -de hoofdmoot van het rapport- reconstrueren de onderzoekers tien casus die een steeds wisselend perspectief bieden op de impact van vuurwapengebruik. Het gaat dan in alle gevallen om zwaar crimineel geweld bij zaken die leidden tot maatschappelijke beroering. De beschrijvingen zijn zeer gedetailleerd en indringend.

Het onderzoek wordt besloten met een reflectie op de gekozen aanpak en de gevonden resultaten.